

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VIENOS VALSTYBĖS RIBAS PERŽENGLIANČIO RIBOTOS ATSAKOMYBĖS
BENDROVIŲ JUNGIMOSI ĮSTATYMO NR. X-1367 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
IR JURIDINIŲ ASMENŲ REGISTRO ĮSTATYMO NR. IX-368 2, 4¹ STRAIPSNIŲ IR
PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-22-1919; TAIS NR. 12265(2))**

2022-11-21 Nr. NV-3293

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: nustatyti aiškų teisinį reguliavimą, kuris leistų bendrovėms atlikti vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių pertvarkymą, jungimą ar skaidymą ES, suderintą su darbuotojų, kreditorių ir dalyvių teisėtais interesais, siekiant įgyvendinti 2019 m. lapkričio 27 d. priimtą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/2121, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu bendrovių pertvarkymu, jungimu ir skaidymu.

Esama situacija: nėra specialių teisės normų, reglamentuojančių vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių pertvarkymą ir skaidymą.

Esmė:

- siūloma įtvirtinti naują vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą – pertvarkymą – tai ES valstybėje narėje įsteigtos bendrovės teisė perkelti savo buveinę į kitą valstybę narę išsaugant juridinio asmens statusą viso proceso metu. Bendrovei nereikėtų nutraukti veiklos, vykdyti likvidavimo procedūros ir steigti naujo subjekto atvykimo valstybėje narėje, kartu išvengiant būtinybės iš naujo derėtis dėl verslo sutarčių ir patirti kitų sunkumų;
- siūloma įtvirtinti dar vieną naują vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą – skaidymą. Kaip ir vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo bei jungimosi atveju, vienos valstybės ribas peržengiantis skaidymas suteiktų bendrovėms galimybę pakeisti ar supaprastinti savo organizacinę struktūrą, prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų ir pasinaudoti naujomis verslo galimybėmis kitoje ES valstybėje narėje;
- siūloma įtvirtinti, kad vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros (*pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo*) sąlygas vertintų nepriklausomas ekspertas – audito įmonė. Procedūros sąlygų vertinimas galėtų būti neatliekamas, jeigu vienos valstybės ribas peržengiančioje procedūroje dalyvaujančios bendrovės visų akcijų savininkas būtų vienas asmuo arba kai su tuo sutiktų visi dalyviai;
- siūloma nustatyti, kad bendrovės darbuotojai turėtų galimybę pareikšti nuomonę dėl ataskaitos, su kuria bendrovės valdyba (jei valdyba nesudaroma – vadovas) turi sudaryti galimybę susipažinti elektroninių ryšių priemonėmis ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje būtų numatyta priimti sprendimą dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros;
- siūloma nustatyti, kad dalyviai turėtų teisę perleisti savo akcijas už tinkamą piniginę kompensaciją, kuri būtų išmokama ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros užbaigimo. Taip pat numatoma dalyvių teisė ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo visuotinio akcininkų susirinkimo, kuriame priimtas sprendimas dėl procedūros, kreiptis į teismą dėl papildomos piniginės kompensacijos skyrimo, jeigu būtų pagrindas manyti, kad bendrovės siūlomas piniginės kompensacijos dydis buvo nustatytas netinkamai;
- siūloma nustatyti, kad bendrovė apie parengtas pasirinktos procedūros sąlygas turėtų viešai paskelbti įstatuose nurodytame šaltinyje tris kartus ne mažesniais kaip 30 dienų intervalais arba ne vėliau kaip likus 40 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje numatyta priimti sprendimą dėl procedūros. Nuo tokio pirmojo viešo paskelbimo dienos

bendrovė įgytų atitinkamai pertvarkomos, jungiamos, arba skaidomos, peržengiant vienos valstybės ribas, bendrovės statusą;

- siūloma nustatyti, kad visuotinis akcininkų susirinkimas, vadovaudamasis vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygomis ir dalyviams bei darbuotojams skirtomis ataskaitomis ir gautomis pastabomis, jei buvo pateiktos, kvalifikuota balsų dauguma, kuri negalėtų būti mažesnė kaip 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų, turėtų nuspręsti, ar patvirtinti vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas ir steigimo dokumentus ir (ar) įstatus, jeigu jie būtų rengiami kaip atskiras dokumentas, parengtus pagal tos valstybės narės teisę, kurioje po vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros veiktų bendrovė ar bendrovės;
- siūloma nustatyti, kad vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų teisėtumą tikrintų, teisėtumo patikrinimą koordinuotų ir pasirengimo procedūrai pažymėjimą išduotų juridinių asmenų registro tvarkytojas. Atsižvelgiant į tai, kad vienos valstybės ribas peržengianti procedūra patikrinus jos teisėtumą yra tęsiama kitoje valstybėje narėje, juridinių asmenų registro tvarkytojo Lietuvos Respublikoje išduotas pasirengimo procedūrai pažymėjimas turėtų būti prieinamas per Registrų sąveikos sistemą. Siekiant sudaryti galimybę vykdyti visas Įstatymo projektu siūlomas įtvirtinti vienos valstybės ribas peržengiančias procedūras, numatoma, kad priimtas įstatymas įsigaliotų 2023 m. rugpjūčio 31 d. tokiu būdu užtikrinant, kad juridinių asmenų registro tvarkytojas turėtų pakankamai laiko juridinių asmenų registro tvarkytojo ir juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tobulinimo darbams atlikti. Įstatymui įgyvendinti reikės apytiksliai 1 060 000 eurų Juridinių asmenų registro tvarkytojo, taip pat Juridinių asmenų dalyvių informacinėms sistemoms tobulinti.

Derinimas:

- derinta su Teisingumo, Socialinės apsaugos ir darbo, Finansų ministerijomis, VĮ Registrų centru, Lietuvos notarų rūmais, Valstybine darbo inspekcija, Valstybine mokesčių inspekcija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija;
- Valstybinė darbo inspekcija, Valstybinė mokesčių inspekcija ir Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija derino be pastabų;
- Socialinės apsaugos ir darbo, Finansų ministerijų, VĮ Registrų centro ir Lietuvos notarų rūmų pastabos ir pasiūlymai, anot rengėjų, suderinti darbo tvarka. Likusios Teisingumo ministerijos pastabos (*be kita ko, dėl Įstatymo įsigaliojimo termino, dėl patikros procedūrų*) įvertintos derinimo pažymoje.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė pastabų.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Atsižvelgiant į Vyriausybės pasiūlymą, Seimo rudens sesijos darbų programoje projektų svarstymas Seime buvo numatytas lapkričio mėnesį.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina klausimą aptarti 2022 m. lapkričio 29 d. arba 2022 m. gruodžio 6 d. tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, bei atsižvelgiant į tikslumą šį klausimą svarstyti kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtu įstatymų projektų paketu, kuris taip pat yra susijęs su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2121 įgyvendinimu.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

